

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ไทยและฮ่องกงมีความสัมพันธ์ที่ราบรื่นและแน่นแฟ้นมาโดยตลอดตั้งแต่อดีตที่ฮ่องกงอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษจนถึงปัจจุบันที่ฮ่องกงเป็นหนึ่งในเขตบริหารพิเศษของจีน มีการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงระหว่างกันอยู่เสมอ รวมทั้งมีความร่วมมือสำคัญต่าง ๆ เกือบทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ (การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว) ที่ฮ่องกงถือเป็นตลาดสำคัญที่นารายได้เข้าสู่ประเทศเป็นลำดับต้น ๆ

อย่างไรก็ดี วิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน โลกที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทยและฮ่องกงอย่างรุนแรง กอรปกับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองของไทยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา และนโยบายของรัฐบาลจีนในการส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับฮ่องกงให้มากขึ้น เป็นต้น ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยของไทย เพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ในการดำเนินความสัมพันธ์และส่งเสริมความร่วมมือกับฮ่องกงให้เหมาะสม และทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อรักษาโอกาสและผลประโยชน์ของไทย

ผลการวิจัย โดยการทำ SWOT Analysis การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน และการวิเคราะห์ข้อมูลการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวไทย-ฮ่องกงที่ผ่านมา พบว่า ไทยยังมี “จุดแข็ง” ต่าง ๆ อาทิ ความสัมพันธ์กับจีนและฮ่องกงที่ราบรื่น ที่ตั้งซึ่งเป็นประตูสู่อาเซียนและอินโดจีน แรงงานที่มีคุณภาพ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มากมาย ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว ความเป็นมิตรของผู้คน ฯลฯ ที่รัฐบาลสามารถพิจารณานำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความผูกพันซึ่งกันและกันกับฮ่องกงได้ และไทยยังมี “โอกาส” ที่เห็นได้ชัดในการยกระดับความร่วมมือ ทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวกับฮ่องกง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายของรัฐบาล ฮ่องกง ในการพัฒนาให้ฮ่องกงเป็นศูนย์กลาง เพื่อเชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศ และส่งเสริมผลประโยชน์ ด้านเศรษฐกิจกับเขตเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำเพิร์ล (PRD) โดยใช้ประโยชน์จากความตกลง Closer Economic Partnership Arrangement (CEPA) ที่ฮ่องกงมีกับจีน

อย่างไรก็ดี ไทยยังมี “จุดอ่อน” และ “อุปสรรค/ภัยคุกคาม” ในการส่งเสริมความร่วมมือ ด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวกับฮ่องกง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองของไทยในช่วง 2-3 ปีต่อมา ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาครัฐและเอกชนของฮ่องกง ทำให้ไทยสูญเสียรายได้และโอกาสให้กับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคที่มีเสถียรภาพทางการเมืองสูงกว่า และการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ (H1N1) ซึ่งส่งผลกระทบต่อจำนวนของนักท่องเที่ยวของฮ่องกงที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและป้องกันภัยคุกคามเหล่านี้้อย่างทันท่วงที เพื่อรักษาและส่งเสริม

ผลประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากฮ่องกง ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จัดทำยุทธศาสตร์ของไทยในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเกี่ยวกับฮ่องกงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และจัดทำข้อเสนอแนะในรายงานการศึกษานี้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ของไทยต่อฮ่องกง

ด้านการเมือง

- กระชับความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นระหว่างไทยกับภาครัฐและภาคส่วนต่างๆ ของฮ่องกง อาทิ ภาคเอกชน ภาคประชาชน นักวิชาการ สื่อมวลชนและภาคประชาสังคม โดยการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงการเยือนอย่างเป็นทางการและมีเป้าหมาย

ด้านการค้า

- รักษาและขยายการส่งออกของไทยไปยัง/ผ่านฮ่องกงต่อไปให้ได้มากที่สุด โดยใช้ประโยชน์จากพื้นฐานความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และกลไกความร่วมมือด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่ อาทิ สภาธุรกิจไทย-ฮ่องกง รวมทั้งศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในฮ่องกง ซึ่งได้จัดทำข้อมูลเชิงลึก

- สร้างภาพลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสินค้าไทยในตลาดฮ่องกง

- ขยายตลาดภาคบริการ เช่น โครงการครัวไทยสู่โลก การบริการทางการแพทย์

การเสริมความงาม และสุขภาพ

- สนับสนุนให้เอกชนไทยใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ของนักธุรกิจฮ่องกงในการทำการค้ากับจีน

- ส่งเสริมสนับสนุนการร่วมงานแสดงสินค้าในฮ่องกงของ SME ไทย

- ส่งเสริมการส่งออกสินค้าเสื้อผ้า อัญมณี และเครื่องประดับของไทยไปยังฮ่องกง

ด้านการลงทุน

- รักษาระดับการลงทุนของฮ่องกงในไทย โดยเน้นการมีความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน และความตกลงส่งเสริม และคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทยกับฮ่องกง

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้บริษัทฮ่องกงเข้ามาตั้งสำนักงานภูมิภาคในไทย

- ส่งเสริมโอกาสของนักธุรกิจไทยในการร่วมมือกับนักธุรกิจฮ่องกงในการเข้าไปลงทุนในจีน โดยการให้ข้อมูลเชิงลึก

- ส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานกับ BOI และสภาธุรกิจไทย-ฮ่องกง ในการเชิญวิทยากรที่มีความรู้จากประเทศไทย หรือนักธุรกิจส่งออกที่มีทัศนคติที่ดีต่อไทย ไปบรรยายเกี่ยวกับนโยบายและพัฒนาการใหม่ๆ ของรัฐบาล อาทิ การจัดตั้งสำนักงานในลักษณะ one-stop service เพื่ออำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำแก่นักลงทุนต่างชาติในการมาลงทุนในไทย หรือการแต่งตั้งผู้แทนการค้าไทย เพื่อให้มีบทบาทในการดึงการลงทุนมาไทย

- เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจของไทย เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนฮ่องกง
การท่องเที่ยว

- ส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืนในตลาดฮ่องกง โดยการเน้นการประชาสัมพันธ์ที่มี
จุดขายใหม่ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวฮ่องกงที่มาเยือนไทย อาทิ ทัวร์สุขภาพ
(Medical Tourism) ทัวร์กีฬา (Sport Tourism) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco-Tourism)

- เสริมสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวฮ่องกงต่อประเทศไทย

- ส่งเสริมสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวคุณภาพเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- เสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-ฮ่องกง และ
พิจารณาจัดตั้งคณะทำงานด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนไทย-ฮ่องกง โดยพยายามจัดประชุม
ร่วมกันปีละ 1 ครั้ง เพื่อแสวงหาช่องทางและโอกาสที่ทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน
และช่วยติดตามความคืบหน้าการจัดทำร่างความตกลงทวิภาคีที่ยังค้าง

- การสร้างความเป็นเนื้อเดียวกัน (harmonization) ของทีมประเทศไทยในฮ่องกง รวมทั้ง
ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ข้อคิดเห็น และประสบการณ์ระหว่างทีมประเทศไทยที่
ฮ่องกงกับ ทีมประเทศไทยที่กวางโจว เพื่อศึกษาโอกาสและความเป็นไปได้ในการขยายความ
ร่วมมือด้านเศรษฐกิจไทย-ฮ่องกง ให้เข้าไปสู่เขต PRD/PPRD

- เสนอให้มีการจัดสัมมนาในหัวข้อ “โอกาสไทยต่อการใช้ประโยชน์ภายใต้กรอบ Closer
Economic Partnership Arrangement (CEPA) และ Pan-Pearl River Delta (PPRD) โดยการเชิญ
หน่วยงานของฮ่องกง คือ Trade and Industry Department และ Central Policy Unit มาช่วยให้
ความรู้ เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทย และชี้ให้เห็นโอกาส และใช้ประโยชน์
จาก CEPA และ PPRD

- การส่งเสริมความร่วมมือด้านสาธารณสุขไทย-ฮ่องกง เพื่อรับมือกับโรคไข้หวัดใหญ่
สายพันธุ์ใหม่ (H1N1)